

Чжоу Чженьюй. Теорія і практика підвищення кваліфікації вчителів музики в КНР — Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. — Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Міністерство освіти і науки України, Харків, 2023.

У дисертації науково обґрунтовано теоретичні аспекти та досвід з організації підвищення кваліфікації вчителів музики КНР та визначено шляхи його творчого використання на теренах України. Зокрема, представлено погляди науковців різних країн на сутність підвищення кваліфікації як педагогічного феномена (підвищення професійної майстерності як окремого педагога, так і всього колективу взагалі; систематичний освітній процес вчителів, який спрямовано на поповнення професійних знань та умінь з метою удосконалення педагогічної діяльності); представлено основні принципи, відповідно до яких відбувається підвищення кваліфікації вчителів (безперервність освіти; інтеграція навчально-пізнавальної та професійної діяльності вчителя; демократизація керування процесом підвищення кваліфікації; активність навчання; індивідуалізація програм курсів підвищення кваліфікації); визначено основні умови, що сприяють ефективній організації курсів підвищення кваліфікації (створення культури спільного навчання; створення контексту школи та визначення потреб вчителів саме цієї школи та регіону; організація курсу підвищення кваліфікації на результатах наукових досліджень; створення динамічної моделі тощо).

У дисертації представлено аспекти, на основі яких відбувається оцінювання професійного розвитку вчителів (потреба в професійному розвитку; підтримка професійного розвитку; перешкоди для участі в професійному розвитку); висвітлено основні підходи до організації підвищення кваліфікації в США та країнах Європи.

На основі аналізу наукової літератури та офіційних сайтів закладів вищої освіти КНР проаналізовано систему підготовки вчителів музики в КНР

та висвітлено основні стандарти до їх підготовки. З'ясовано, що підготовка таких спеціалістів відбувається як на базі консерваторій, так і педагогічних університетів; водночас більшість майбутніх вчителів отримують освіту в педагогічних ВНЗ. Майбутні фахівці проходять підготовку відповідно до єдиної спеціалізації «Музикознавство» (педагогічне спрямування), яка є узагальненою для майбутніх вчителів різних музичних інструментів, педагогічного відділення, вокалу, диригування тощо та складається з 200 залікових одиниць за національною системою. Студенти мають змогу навчатися за вибором на очній, заочній, вечірній або дистанційній формах навчання або займатися самоосвітою. З'ясовано, що заклади вищої освіти КРН майже не мають автономії щодо розробки навчальних планів, що є прерогативою виключно Міністерства освіти КНР.

Установлено, що освітня програма з музикознавства містить чотири обов'язкові блоки дисциплін (обов'язкові загальноосвітні навчальні дисципліни; обов'язкові дисципліни за фахом; вибіркові навчальні дисципліни; навчальні дисципліни з урахуванням регіональної специфіки). Навчальні дисципліни з урахуванням регіональної специфіки представлено у факультативних дисциплінах та дисциплінах за вибором. Аналіз навчального плану дозволив зробити висновок, що підготовка студентів музичних спеціальностей містить такі модулі, як ідеологія музичної освіти (знайомство з китайською народною та сучасною музикою, творами класичної музики); спеціальна музична освіта (мистецтво співу, танцю, гра на фортепіано та інших музичних інструментах); професійно-педагогічна підготовка (використання інформаційно-комунікаційних технологій, планування та організація позакласних заходів, проведення ідеологічної роботи з дітьми).

Визначено основні компетенції, які мають набути студенти після навчання за освітньою програмою (свідома інтеграція власного відчуття музики, сприйняття звуку, уміння розпізнавати тематику твору, емоції та засоби вираження музики; набуття виконавських умінь через використання музичних переживань; уміння виразити через музику власні почуття та емоції; розуміння змісту музики, її мелодики, швидкості, ритму, ладу,

динаміки; відчуття виразного задуму твору та краси музики). Висвітлено основні стандарти, на яких будується підвищення кваліфікації в КНР (відповідальне ставлення до розвитку кожного учня; високий рівень фахової підготовки; професійна етика учителя; професійна автономія та навчання протягом життя).

Проаналізовано форми підвищення кваліфікації вчителів музики КНР на базі як закладів вищої освіти, так і середніх шкіл і спеціальних установ. Установлено, що вчителі музики КНР мають змогу проходити підвищення кваліфікації у колективних (проведення лекційних занять та теоретичних семінарів, семінарів-практикумів, тренінгів, предметних тижнів, виставок, конкурсів мультимедійних презентацій та науково-практичних конференцій), групових (об'єднання учителів за профілями, робота в творчих групах, проведення ділових ігор, взаємовідвідування уроків та рефлексія, перегляд та обговорення відеозаписів зразкових уроків, участь у семінарах) або індивідуальних (робота із менторами, консультування та співбесіди із більш досвідченими колегами, робота над індивідуальною творчою темою, створення мультимедійних презентацій, рефлексивний аналіз власних уроків) формах підвищення кваліфікації.

На основі аналізу педагогічної літератури можна стверджувати, що вчителі музики КНР активно беруть участь як у традиційних формах підвищення кваліфікації (лекції, консультації, практичні заняття, семінари), так і в інноваційних (рефлексивне спостереження і активна практика, телеконференції, онлайн-конференції, відеолекції, дискусії, диспути, мікрОВикладання, методи кейсів, ділові ігри, тренінги тощо). Проілюстровано підходи до організації цих форм роботи з вчителями музики КНР.

З'ясовано, що багато вчителів музики КНР проходять підвищення кваліфікації на базі закладів середньої освіти. Серед найбільш популярних форм роботи зі слухачами курсів підвищення кваліфікації можна назвати роботу в дослідницьких та творчих групах, стажування на робочому місці, створення інтернет-портфоліо; проведення конкурсів мультимедійних презентацій; рефлексивний аналіз педагогічної діяльності; коучинг. Наведено

прикладі організації цих форм роботи з підвищення кваліфікації на базі середніх шкіл КНР. Установлено, що короткотермінові курси підвищення кваліфікації вчителів музики (конференції та круглі столи) також користуються широким попитом серед вчителів музики.

Проаналізовано нормативні документи щодо організації підвищення кваліфікації вчителів України; установлено, що вона є необхідним та обов'язковим компонентом здійснення педагогічної діяльності. Згідно з нормативними документами вчителі будь-якої спеціальності можуть проходити підвищення кваліфікації як на базі Інститутів післядипломної освіти, так і закладів вищої освіти, які мають відповідні акредитовані освітні програми. Проаналізовано освітні програми, які пропонуються вчителям музичного мистецтва у Київському та Вінницькому інститутах післядипломної освіти педагогічних кадрів та комерційної організації «Музика. Творча екосистема. Сузір'я України», та на основі їх змісту визначено напрями творчого використання досвіду з підвищення кваліфікації вчителів музики в КНР в Україні (робота в дослідницьких групах, перейняття досвіду підвищення кваліфікації з вчителями-початківцями, організація роботи в творчих групах, створення інтернет-портфолію, тісна взаємодія між закладами середньої освіти, організація роботи професійних спілок, проведення відповідних тематичних конференцій для вчителів музики).

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що *вперше досліджено* теоретичні засади підвищення кваліфікації вчителів музики в Китаї; *висвітлено* сучасну систему підготовки вчителів музики в Китаї та основні стандарти підвищення кваліфікації вчителів КНР; *охарактеризовано* систему підвищення кваліфікації вчителів музики в Китаї, розкрито основні форми підвищення кваліфікації вчителів музичного мистецтва на базі середніх шкіл та закладів вищої освіти КНР; *надано* методичні рекомендації щодо творчого використання досвіду КНР з питань організації підвищення кваліфікації вчителів музичного мистецтва України.

У науковий обіг введено нові факти, теоретичні ідеї та підходи до організації підвищення кваліфікації вчителів, обґрунтовані науковцями Китаю.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що систематизовані теоретичні ідеї й узагальнений практичний досвід щодо організації підвищення кваліфікації вчителів музики КНР можна творчо використовувати в освітньому просторі України. Результати дисертаційної роботи можуть бути використані в процесі розроблення програм педагогічних дисциплін («Педагогіка», «Педагогіка вищої школи», «Порівняльна педагогіка», «Історія педагогіки»), написання підручників, навчальних та навчально-методичних посібників.

Ключові слова: вчителі музики в Китаї, підвищення кваліфікації, форми підвищення кваліфікації вчителів музики, підготовка вчителів музики.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті в наукових фахових виданнях України, зокрема які входять до міжнародних наукометричних баз

1. Ван Ю., Чжоу Чж. Музична освіта молодших школярів у Китаї: історичний аспект. *Педагогічний альманах*. 2017. 35. 259-263. http://dSPACE.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/8991/1/3_Educational%20values.pdf
2. Мкртічан О.А., Чжоу Чж. Підвищення педагогічної кваліфікації вчителів музичного мистецтва в КНР. *Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка*. Серія : Педагогічні науки. 2019. 1. 117-121. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnuchkpn_2019_1_25
3. Zhou Zh., Chang Zh. The effect of listening to music on the psychological responses of children with special needs. *АНСІ: Música Hodie*. 2022.V.22. <https://doi.org/10.5216/mh.v22.69927>
4. Wang R., Zhou Zh. Paradigm Construction in Targeted Support for Rural Music Education. *International Journal of Social Science and Education Research*. 2022.7. 134-139. DOI: 10.6918/IJOSSER.202211_5(11).0024

5. Zhou, Z. Innovative learning environments for choral conducting education. *Educ Inf Technol* (2022). <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11503-9>
6. Mkrtychian O., Shyshenko V., Nebytova V., Parfenova O., Zhou Zh. Non-state pedagogical universities as teacher training institutions in the People's Republic of China. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2023. 13/01-XXXII.26-28. http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130132/papers/A_04.pdf

Статті в інших виданнях, матеріали конференцій

1. Чжоу Чж. Роль композиторів у становленні хорової культури Китаю. Сучасна педагогіка: теорія, методика, практика. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 23-24 червня 2017 року). Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 29-32.
2. 周振宇, 盛群力. 促进参与的"扶放有度"教学模式探索. 浙江省教育科学规划(高校)研究课题. 2021.11.04. <https://d.wanfangdata.com.cn/periodical/suxjy202105002> (Чжоу Чж., Шен Ч. Дослідження моделі навчання «підтримка та набуття ступеня» для працюючих вчителів. Звітня конференція з Науково-дослідницький проект провінції Чжецзян з розвитку університетів. 2021. 11. 04. <https://d.wanfangdata.com.cn/periodical/suxjy202105002>
3. Чжоу Чж. Підвищення кваліфікації вчителів музики та вчителів музичного мистецтва в КНР. The V International Scientific and Practical Conference «Trends of modern science and practice», February 8 – 11, 2022, Ankara, Turkey. 2022. 405-407
4. Чжоу Чж. Становлення сучасної системи підвищення кваліфікації вчителів музики в КНР. The 14th International scientific and practical conference “Modern stages of scientific research development” (December 27 - 30, 2022) Prague, Czech Republic. International Science Group. 2022. 341-344.
5. Чжоу Чженью, Мкртічян Оксана. Моделі підвищення кваліфікації вчителів музики в сучасній КНР. Сходознавство. Актуальність та перспективи.

Матеріали III Міжнародної науково- методичної конференції, 6 травня 2022
р. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 93-95.

Fan Chzhensiuan. "Theory and Practice of Professional Development of Music Teachers in China" — Qualifying scientific paper on the rights of manuscript.

Thesis for the degree Philosophy Doctor on specialty 011 — Educational, Pedagogical Sciences. — H.S.Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Kharkiv, 2023.

The dissertation scientifically substantiates theoretical aspects and experience in the organization of professional development of music teachers of the People's Republic of China and defines the ways of its creative use on the territory of Ukraine. In particular, the views of scientists from different countries on the main points of professional development as a pedagogical phenomenon (increasing the professional skills of both individual teachers and the entire team in general; the systematic educational process of teachers, which is aimed at replenishing professional knowledge and skills in order to improve pedagogical activity) are presented. The principles according to which the professional development of teachers takes place are described (continuity of education; integration of the educational, cognitive and professional activities of the teacher; democratization of the management of the professional development process; active learning; individualization of professional development course programs), the basic conditions that contribute to effective organization of advanced training courses (creating a culture of joint learning; creating a school context and determining the needs of teachers of this particular school and region; organizing an advanced training course based on the results of scientific research; creating a dynamic model, etc.).

The dissertation presents aspects on the basis of which professional development of teachers is evaluated (call for professional development; professional development support; obstacles to participation in professional development); the main approaches to the organization of teachers' professional development in the USA and European countries are highlighted.

Based on the analysis of scientific literature and official websites of higher education institutions of the People's Republic of China, the system of music teachers training in the People's Republic of China is analyzed and the main standards for their training are highlighted. It is found that the training of such specialists takes place both on the basis of conservatories and pedagogical universities; however, the majority of future teachers receive their education at pedagogical universities. Specialists-to-be are trained according to the single specialization Musicology (pedagogical direction), which is generalized for future teachers of various musical instruments, pedagogical departments, vocals, conducting, etc.) and consists of 200 credit units according to the national system. Students have the opportunity to choose either full-time or extramural, evening or distance learning forms or engage in self-education. It is found that higher education institutions of China have almost no autonomy regarding the development of curricula, which is the prerogative of the Ministry of Education of the People's Republic of China.

It is established that the educational program in Musicology includes four obligatory units of disciplines (obligatory general educational disciplines; obligatory disciplines by specialty; selective educational disciplines; educational disciplines which take into account regional specifics). Educational disciplines which take into account regional specifics are presented in optional disciplines and elective disciplines. The analysis of the curriculum makes it possible to conclude that the training of students of music majors includes such modules as the ideology of music education (acquaintance with Chinese folk and modern music, classical music works), special music education (the art of singing, dancing, playing the piano and other musical instruments); professional and pedagogical training (use of information and communication technologies, planning and organization of extracurricular activities, conducting ideological work with children).

The main competencies that students should acquire after studying in the educational program are defined (conscious integration of the sense of music, sound perception, ability to recognize the theme of the work, emotions and musical expressions; acquisition of performing skills through the use of musical

experiences; ability to express one's own feelings and emotions through music; understanding of the content of the music, its melody, speed, rhythm, order, dynamics; a sense of the expressive design of the work and the beauty of the music). The main standards on which professional development in the People's Republic of China is built are highlighted (responsible attitude towards the development of each student; high level of professional training; professional ethics of the teacher; professional autonomy and lifelong learning).

The forms of professional development of music teachers of the People's Republic of China on the basis of higher education institutions, secondary schools, and special institutions are analyzed. It is established that music teachers of China have the opportunity to undergo advanced training in collective (lectures and theoretical seminars, workshops, trainings, subject weeks, exhibitions, competitions of multimedia presentations and scientific and practical conferences), group (association of teachers by profiles, work in creative groups, conducting business games, mutual attendance of lessons and reflection, viewing and discussion of video recordings of exemplary lessons, participation in seminars) or individual (work with mentors, consultations and interviews with more experienced colleagues, work on an individual creative topic, creation of multimedia presentations, reflective analysis of lessons) forms of professional development.

Based on the analysis of pedagogical literature, it can be stated that music teachers of China actively participate in both traditional forms of professional development (lectures, consultations, practical classes, seminars) and innovative ones (reflective observation and active practice, teleconferences, online conferences, video lectures, discussions, debates, micro-teaching, case methods, business games, trainings, etc.). Approaches to the organization of these forms of work with music teachers of the People's Republic of China are illustrated.

It is found that many music teachers of China have professional development at secondary education institutions. Among the most popular forms of work with students of professional development courses are work in research and creative groups, internships at the workplace, creation of an online portfolio;

conducting competitions of multimedia presentations; reflective analysis of pedagogical activity; coaching. Examples of the organization of these forms of professional development on the basis of secondary schools of the People's Republic of China are given. It is established that short-term training courses for music teachers (conferences and round tables) are also in great demand among music teachers.

Regulatory documents regarding the organization of professional development of teachers of Ukraine are analyzed; it is established that this is a necessary and mandatory component of the conducting of pedagogical work. According to normative documents, teachers of any specialty can take professional development both on the basis of Institutes of Postgraduate Education and institutions of higher education that have appropriate accredited educational programs. The educational programs offered to music teachers in the Kyiv and Vinnytsia Institutes of Postgraduate Education of Teachers and the commercial organization "Music. Creative ecosystem. Constellations of Ukraine" are analysed and, based on their content, the directions of creative use of experience in improving the qualifications of music teachers in the People's Republic of China in Ukraine (work in research groups, adopting the experience of improving qualifications with novice teachers, organizing work in creative groups, creating an online portfolio, close interaction between secondary education institutions, organization of work of professional unions, holding relevant thematic conferences for music teachers).

The scientific novelty of the obtained research results lies in the fact that for the first time the theoretical basis of professional development of music teachers in China is investigated; the modern system of music teachers training in China and the main standards of teacher training in China are highlighted; the system of improving the qualifications of music teachers in China is characterized, the main forms of improving the qualifications of music teachers based on secondary schools and institutions of higher education of the People's Republic of China are revealed; methodical recommendations are provided regarding the creative use of the experience of the People's Republic of China in the organization of

professional development of music teachers of Ukraine. New facts, theoretical ideas and approaches to the organization of teacher training, substantiated by Chinese scientists, are introduced into scientific circulation.

The practical significance of the study is that the systematized theoretical ideas and generalized practical experience regarding the organization of professional development of music teachers of the People's Republic of China can be creatively used in the educational system of Ukraine. The results of the dissertation work can be used in the process of teaching such pedagogical disciplines as "Pedagogy", "Higher School Pedagogy", "Comparative Pedagogy", "History of Pedagogy", writing textbooks, educational and teaching-methodical guides.

Key words: music teachers of China, professional development, forms of professional development of music teachers, music teachers training.

LIST OF APPLICANT'S PUBLICATIONS ON THE THESIS

Articles in scientific professional publications of Ukraine, in particular which are included in the international scientometric bases

1. Wang Yu., Zhou Zh. Music education of junior high school students in China: a historical aspect. Pedagogical almanac. 2017. 35. 259-263. http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/8991/1/3_Educational%20values.pdf
2. Mkrtychan O.A., Zhou Zh. Improving the pedagogical qualifications of music teachers in the People's Republic of China. Bulletin of the Chernihiv Collegium National University named after T. G. Shevchenko. Series: Pedagogical sciences. 2019. 1. 117-121. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnuchkpn_2019_1_25
3. Zhou, Z. Innovative learning environments for choral conducting education. *Educ Inf Technol* (2022). <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11503-9>
4. Zhou Zh., Chang Zh. The effect of listening to music on the psychological responses of children with special needs. *AHCI:Música Hodie*. 2022.V.22. <https://doi.org/10.5216/mh.v22.69927>

5. Wang R., Zhou Zh. Paradigm Construction in Targeted Support for Rural Music Education. *International Journal of Social Science and Education Research*. 2022.7. 134-139. DOI: 10.6918/IJOSSER.202211_5(11).0024
6. Mkrtichian O., Shyshenko V., Nebytova V., Parfenova O., Zhou Zh. Non-state pedagogical universities as teacher training institutions in the People's Republic of China. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2023. 13/01-XXXII.26-28. http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130132/papers/A_04.pdf

Articles in other publications, conference proceedings

1. Zhou Zh. The role of composers in the formation of choral culture in China. Modern pedagogy: theory, methodology, practice. Materials of the IV International Scientific and Practical Conference (Uzhhorod, June 23-24, 2017). – Kherson: "Helvetyka" Publishing House, 2017. 29-32.
2. 周振宇, 盛群力. 促进参与的"扶放有度"教学模式探索. 浙江省教育科学规划(高校)研究课题. 2021.11.04. <https://d.wanfangdata.com.cn/periodical/suxjy202105002> (Zhou J., Shen C. Exploring the "maintenance and attainment" learning model for in-service teachers. Report conference on the Scientific and Research Project of Zhejiang Province on the Development of Universities. 2021. 11. 04. <https://d.wanfangdata.com.cn/periodical/suxjy202105002>)
3. Zhou Zh. Improving the qualifications of music teachers and music teachers in the People's Republic of China. *The V International Scientific and Practical Conference "Trends of modern science and practice"*, February 8 – 11, 2022, Ankara, Turkey. 2022. 405-407
4. Zhou Zh. Formation of a modern system of advanced training of music teachers in the People's Republic of China. *The 14th International scientific and practical conference "Modern stages of scientific research development"* (December 27 - 30, 2022) Prague, Czech Republic. International Science Group. 2022. 341-344.
5. Zhou Zhenyu, Oksana Mkrtichyan. Models of professional development of music teachers in modern China. Orientalism. Actuality and prospects. Materials

of the 3rd International Scientific and Methodical Conference, May 6, 2022. H.:
KhNPU named after H.S. Skovoroda, 2022. 93-95.